

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

2018

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ 24ΩΡΟ

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για το οικολογικό αποτύπωμα

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ/ΕΜΨΥΧΩΤΗ

Ο πλανήτης κινδυνεύει. Αναρωτιέσαι τι πρέπει να κάνεις για να τον προστατέψεις; Στο παιχνίδι αυτό οι παίκτες καλούνται να συμπεριφερθούν οικολογικά και να ερμηνεύσουν ή και να δικαιολογήσουν τις πράξεις τους. Στόχος της δραστηριότητας είναι να αξιολογήσουν το καθημερινό τους οικολογικό αποτύπωμα στο περιβάλλον και τις αντίστοιχες συνέπειές του, μέσα από ένα διασκεδαστικό τρόπο. Οι συμμετέχοντες θα θέσουν ημερήσιους στόχους, θα αναγνωρίσουν πού σπαταλούν ή εξοικονομούν ενέργεια, νερό και πρώτες ύλες. Πότε παράγουν περισσότερα ή λιγότερα σκουπίδια και ρύπανση.

Το παιχνίδι παίζεται από 4 παίκτες ή 4 ομάδες παικτών και αφορά μαθητές από 6 ετών και πάνω.

Αποτελεί δε μεταφορά του αντίστοιχου επιτραπέζιου παιχνιδιού που περιλαμβάνεται στο βιβλίο «Η οικολογία στο μαγνητικό τραπέζι», εκδόσεις Καστανιώτη.

Οικολογικό Εικοσιτετράωρο
Είσαι σίγουρος πως είσαι υπόδειγμα οικολογικού πολίτη κατά τη διάρκεια όλης της ημέρας; Ο επιθεωρητής Αντισπατάλας κι ο βοηθός του έχουν ως αποστολή να σε ελέγξουν. Για 24 ώρες θα καταγράφουν οποιαδήποτε αντιοικολογική σου πράξη!

ΑΦΕΤΗΡΙΑ

ΤΕΡΜΑ

Κανόνες του παιχνιδιού

- Κάθε παίκτης διαθέτει ένα πόνι και το τοποθετεί στην αφετηρία.
- Ο μικρότερος σε ηλικία παίκτης γυρίζει πρώτος τον τροχό και μετακινεί το πόνι του ανάλογα με τον αριθμό που θα φέρει.
- Αν κάποιος παίκτης πάσει στο τετράγωνο 12, 14, 20, 22 και 25, διαβάζει την αντίστοιχη οδηγία που υπάρχει στο κέντρο και την εκτελεί.
- Για να περάσουν οι παίκτες, πρέπει να φέρουν έναν αριθμό που να τους οδηγεί κατευθείαν στο τετράγωνο 24 χωρίς συνεισφορά να μετρούν προς τα πίσω. Ο πρώτος που θα περάσει είναι ο νικητής.

«Η οικολογία στο μαγνητικό τραπέζι», εκδόσεις Καστανιώτη

Προετοιμασία

Θα χρειαστείτε:

- Ένα μεγάλο ζάρι
- Μια κληρωτίδα με τους αριθμούς 1-4 τυπωμένους σε χαρτάκια
- 4 πόνια (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε οτιδήποτε από βιβλία μέχρι τσάντες αλλά ακόμα καλύτερα βάλτε τους ίδιους τους μαθητές να γίνουν τα πόνια, ένας από κάθε ομάδα, εναλλάξ.

Χωρίζουμε τους παίκτες σε ισάριθμες περίπου ομάδες. Κάθε ομάδα ρίχνει το ζάρι για να δουν με ποια σειρά θα παίξουν. Ξεκινάει η ομάδα που έφερε τον μεγαλύτερο αριθμό στο ζάρι. Οι ομάδες κάθονται γύρω από το επιδαπέδιο.

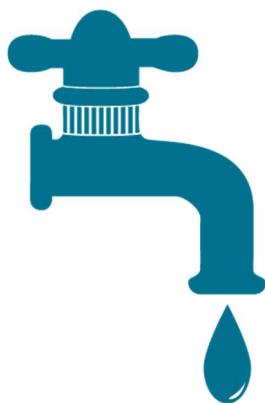
Οι παίκτες κάθε ομάδας βρίσκουν τη σειρά με την οποία θα παίξουν για την ομάδα τους. Ο πρώτος παίκτης κάθε ομάδας στέκεται στην αφετηρία, ρίχνει το ζάρι όταν είναι η σειρά της ομάδας του και μετακινείται στα τετράγωνα ανάλογα με τον αριθμό που θα φέρει. Διαβάζει στην ομάδα του τι γράφει στο τετράγωνο που βρίσκεται, ένας από τους συμπαίκτες του τραβάει έναν κλήρο και ο εμπυχωτής/εκπαιδευτικός διαβάζει την αντίστοιχη αποστολή που πρέπει να εκτελέσει σωστά ο παίκτης-πόνι με την ομάδα του για να μη χάσουν τη σειρά τους στον επόμενο γύρο.

Αν κάποιος πέσει στα πράσινα τετράγωνα τότε διαβάζει την αντίστοιχη οδηγία που υπάρχει στο κέντρο και την εκτελεί.

Η πρώτη ομάδα που θα τερματίσει και θα εκτελέσει σωστά την οδηγία στο τελευταίο τετράγωνο είναι η νικήτρια ομάδα.

Τα τετράγωνα κι οι αποστολές τους

Με την κλιματική αλλαγή έχουμε αύξηση της θερμοκρασίας και μείωση των βροχοπτώσεων. Το ξηρό κλίμα σε συνδυασμό με τη μείωση της ποσότητας του νερού και την αυξανόμενη ανάγκη του αγροτικού τομέα σε νερό θα αυξάνουν όλο και περισσότερο το πρόβλημα. Ήδη 1 στους 4 ανθρώπους στον κόσμο δεν έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό. Άλλωστε μην ξεχνάμε ότι για να έχουμε ζεστό νερό ανάβουμε τον θερμοσίφωνα άρα καταναλώνουμε ενέργεια!

Τετράγωνο 1: Πριν ανοίξω τα παράθυρα να αερίσω το δωμάτιο, κλείνω το καλοριφέρ

- α) γιατί;
- β) σχηματίστε με το σώμα σας όλοι μαζί ένα καλοριφέρ
- γ) σχηματίστε όλοι μαζί μία πολική αρκούδα
- δ) κινηθείτε σαν αέρας

Τετράγωνο 2: Στην τουαλέτα, διαλέγω το κουμπί οικονομίας που υπάρχει στο καζανάκι

- α) γιατί;
- β) κάντε τον ήχο από το καζανάκι
- γ) τι είναι το κουμπί οικονομίας
- δ) υπολογίστε πόσο νερό ξοδεύει την ημέρα μία 4μελής οικογένεια όταν χρησιμοποιεί το καζανάκι. Συνήθως κάθε μέλος το χρησιμοποιεί 4 φορές τη μέρα και καταναλώνει 9 λίτρα νερό κάθε φορά που το πατάμε.

Τετράγωνο 3: Προσέχω να μην αφήνω το ψυγείο ανοιχτό για πολλή ώρα

- α) γιατί;
- β) τι είναι το ψυγείο εξοικονόμησης ενέργειας A++;
- γ) κινηθείτε σαν πγκουίνοι
- δ) σε τι θερμοκρασία ρυθμίζουμε το ψυγείο, 2° ή 4° C;

Τετράγωνο 4: Όσο βουρτσίζω τα δόντια μου κλείνω τη βρύση

- α) γιατί;
- β) σχηματίστε όλοι μαζί μία βρύση
- γ) πόσα μεγάλα μπουκάλια νερού γεμίζουν με αυτό που σπαταλάμε όσο πλένουμε τα δόντια με ανοιχτή βρύση 5 ή 10;
- δ) κινηθείτε στο χώρο σαν νερό

Τετράγωνο 5: Δε χρησιμοποιώ αεροζόλ που αφήνουν τοξικά αέρια στην ατμόσφαιρα

- α) γιατί;
- β) κάντε τον ήχο των αεροζόλ όταν ψεκάζονται
- γ) με ποιο περιβαλλοντικό πρόβλημα έχουν σχέση τα αεροζόλ; (τρύπα του όζοντος)
- δ) πού παρουσιάστηκε αρχικά η τρύπα του όζοντος; (στην Ανταρκτική)

Τετράγωνο 6: Προτιμώ τις επαναφορτιζόμενες μπαταρίες

- α) γιατί;
- β) τι είναι οι επαναφορτιζόμενες μπαταρίες;
- γ) πού ανακυκλώνουμε τις μπαταρίες και γιατί;
- δ) κινηθείτε σαν να σας έχει χτυπήσει ηλεκτρικό ρεύμα

Τετράγωνο 7: Σβήνω το φως όταν βγαίνω από το δωμάτιο

- α) γιατί;
- β) σχηματίστε ένα κάρβουνο όλοι μαζί
- γ) πώς παράγει η ΔΕΗ το ρεύμα;
- δ) κλείστε τα μάτια, σηκωθείτε και αλλάξτε θέσεις μεταξύ σας με κλειστά μάτια

Τετράγωνο 8: Διαλέγω τις σκάλες αντί για το ασανσέρ

- α) γιατί;
- β) κινηθείτε σαν να ανεβαίνετε μία σκάλα στατικά μέχρι να ακούσετε στοπ
- γ) πώς λέγεται αλλιώς το ασανσέρ;
- δ) υπολογίστε πόσες φορές μπαίνει η ομάδα σας συνολικά σε ασανσέρ μέσα σε μια μέρα

Τετράγωνο 9: Πάω με τα πόδια στο σχολείο

- α) γιατί;
- β) κάντε τον ήχο ενός λεωφορείου
- γ) σχηματίστε όλοι μαζί ένα αυτοκίνητο
- δ) Υπολογίστε πόση ώρα –κατά μέσο όρο–κάνετε για να πάτε και να γυρίσετε με τα πόδια στο σχολείο;

Επιλέγοντας ένα από τα μέσα αντί για αεροπλάνο ή αυτοκίνητο συμβάλλω κι εγώ στη μείωση των εκπομπών του CO₂, στη μείωση εισαγωγών πετρελαίου και στη μείωση εξόρυξης ορυκτών καυσίμων. Πώς; Μα απλά το καύσιμο (κι άρα κι οι εκπομπές) που αναλογεί σε καθέναν από τους επιβάτες ενός MMM είναι πολύ λιγότερο από αυτό που αναλογεί στον οδηγό ή τον επιβάτη ενός ΙΧ για παράδειγμα.

Τετράγωνο 10: Αποφεύγω να χρησιμοποιώ διορθωτικά με τοξικές ουσίες

- α) γιατί;
- β) βρείτε ένα διορθωτικό χωρίς τοξικές ουσίες
- γ) τι είναι το διορθωτικό;
- δ) σχηματίστε όλοι μαζί ένα διορθωτικό που σβήνει

Τετράγωνο 11: Χρησιμοποιώ ένα ηλιακό κομπιουτεράκι

- α) γιατί;
- β) τι είναι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας;
- γ) ποιες άλλες ηλιακές συσκευές έχετε στο σπίτι;
- δ) βρείτε μία χρήση της ηλιακής ενέργειας

Τετράγωνο 12: Σπαταλώ το νερό στο σχολείο

Τετράγωνο 13: Γράφω σε τετράδια από ανακυκλωμένο χαρτί

- α) γιατί;
- β) πώς παράγεται το χαρτί;
- γ) κάντε όλοι μαζί ένα δέντρο
- δ) πόση ενέργεια εξοικονομούμε με την ανακύκλωση χαρτιού, 20% ή 70%;

Τετράγωνο 14: Πληροφορώ τους συμμαθητές μου για τα Γενετικά Μεταλλαγμένα Τρόφιμα

Τετράγωνο 15: Αποφεύγω τα αναψυκτικά στις μεταλλικές συσκευασίες

- α) γιατί;
- β) από τι είναι φτιαγμένες συνήθως και πού βρίσκουμε το υλικό;
- γ) ποια υλικά προτιμώ εναλλακτικά;
- δ) ποιο υλικό καταναλώνει πιο πολλή ενέργεια στην παρασκευή του: το χαρτί, το γυαλί ή το αλουμίνιο;

Τετράγωνο 16: Χρησιμοποιώ ειδική τσάντα για τα ψώνια μου κι όχι σακούλες μίας χρήσης

- α) γιατί;
- β) από ποια πρώτη ύλη φτιάχνονται οι πλαστικές σακούλες;
- γ) σχηματίστε όλοι μαζί μία χελώνα καρτέτα
- δ) πόσες σακούλες χρησιμοποιεί ο καθένας το χρόνο, 250 ή 150;

Τετράγωνο 17: Αποφεύγω να τρώω φρούτα και λαχανικά που είναι εκτός εποχής

- α) γιατί;
- β) βρείτε φρούτα εποχής
- γ) βρείτε λαχανικά εποχής
- δ) ποια ζώα κινδυνεύουν όταν παράγονται φρούτα όλες τις εποχές;

Τετράγωνο 18: Αγοράζω βιολογικά προϊόντα σε συσκευασία φιλική προς το περιβάλλον

- α) γιατί;
- β) πού τα πουλάνε;
- γ) κάντε τον ήχο της μέλισσας
- δ) ποια συσκευασία είναι φιλική στο περιβάλλον;

Τετράγωνο 19: Πίνω νερό από τη βρύση για να περιορίσω τη χρήση πλαστικών μπουκαλιών

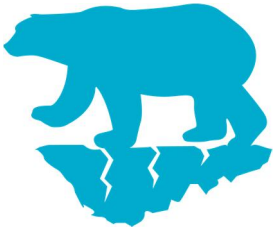
- α) γιατί;
- β) πόσα χρόνια θέλει να λιώσει το πλαστικό μπουκάλι;
- γ) από τι φτιάχνεται;
- δ) τι εναλλακτικό υπάρχει;

Τετράγωνο 20: Δεν βάζω τις χρησιμοποιημένες μπαταρίες στον ειδικό κάδο ανακύκλωσης

Τετράγωνο 21: Κάνω οικονομία στο χαρτί γράφοντας κι από τις δύο μεριές

- α) γιατί;
- β) πώς γίνεται το ανακυκλωμένο χαρτί
- γ) τι το κάνω μετά;
- δ) ποιοι ανακάλυψαν το χαρτί; (οι Κινέζοι)

Οι μπαταρίες αποτελούν επικίνδυνα απόβλητα τοξικά για τους ζωντανούς οργανισμούς. Με τη χρήση των επαναφορτιζόμενων διευρύνουμε τον κύκλο ζωής της μπαταρίας. Στην συνέχεια τις απορρίπτουμε στον ειδικό κάδο ανακύκλωσης.

Τετράγωνο 22: "Όταν τρώω παίρνω πάντα μεγάλες μερίδες, αλλά σπάνια αδειάζω το πιάτο

Τετράγωνο 23: Σκουπίζω το τραπέζι με ένα πανί κι όχι με χαρτί

- α) γιατί;
- β) γιατί κάνουμε ανακύκλωση χαρτιού;
- γ) σχηματίστε όλοι μαζί ένα τραπέζι
- δ) από τι φτιάχνεται ένα πανί;

Τετράγωνο 24: Ξεχωρίζω τα σκουπίδια μου

- α) γιατί;
- β) ποια σκουπίδια ξεχωρίζουμε;
- γ) ποιος ανακύκλωσε χτες και τι;
- δ) κάντε όλοι μαζί ένα κάδο

Τετράγωνο 25: Κάνω μπάνιο αντί για ντους

Τετράγωνο 26: Σβήνω τις ηλεκτρικές συσκευές αντί να τις αφήνω σε αναμονή

- α) γιατί;
- β) κάντε όλοι μαζί μία συσκευή
- γ) βρείτε πόσες συσκευές έχει η ομάδα
- δ) ποιος υπολογιστής καταναλώνει πιο πολλή ενέργεια, το laptop ή το desktop;

Τετράγωνο 27: Χαμηλώνω τη θέρμανση πριν πάω για ύπνο

- α) γιατί;
- β) κάντε τον ήχο του ροχαλητού
- γ) πώς παράγεται η θέρμανση;
- δ) ποια ζώα κινδυνεύουν από το πετρέλαιο;

Τετράγωνο 28: Αν κάνει κρύο κλείνω τα πατζούρια και τις κουρτίνες

- α) γιατί;
- β) τι άλλο μπορώ να κάνω για να μειώσω το κρύο στο δωμάτιο;
- γ) σε ποια πλευρά του σπιτιού είναι καλύτερα να μην έχω παράθυρα και μπαλκόνια για να μη χάνει το σπίτι θερμότητα;
- δ) ποιο ζώο κινδυνεύει από την κλιματική αλλαγή; (Πολική αρκούδα)

Το WWF θεωρεί αναπόσπαστο μέρος της αποστολής του την εκπαίδευση των αυριανών πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος. Για το σκοπό αυτό συνεργάζεται με την εκπαιδευτική κοινότητα προσφέροντας παιδαγωγικό υλικό και εμπειρίες για όλες τις βαθμίδες.

Αποστολή του WWF είναι να σταματήσει την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και να χτίσει ένα μέλλον αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπων και φύσης, προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη χρήση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, και προωθώντας τη μείωση της ρύπανσης και της σπάταλης κατανάλωσης.

Περισσότερες πληροφορίες

Νάνσυ Κουταβά, n.coutava@wwf.gr
Συνεργάτης Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, WWF Ελλάς
Λεμπέση 21
Αθήνα 11753